

Nadležnost - Belgija

Izvorna jezična inačica ove stranice [fr](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: [en](#) već su prevedeni.

SADRŽAJ

- 1 Moram li tužbu podnijeti redovnom građanskom sudu ili specijaliziranom sudu (npr. sudu za radne sporove)?
- 2 Ako je predmet u nadležnosti redovnih građanskih sudova (odnosno ako ti sudovi imaju odgovornost za takve predmete), kako doznati kojem sudu treba podnijeti tužbu?
 - 2.1 Postoji li razlika između nižih i viših redovnih građanskih sudova (npr. okružnih sudova kao nižih sudova i regionalnih sudova kao viših sudova), a ako postoji, koji je sud nadležan za moj predmet?
 - 2.2 Mjesna nadležnost (je li sud u gradu A ili gradu B nadležan za moj predmet?)
 - 2.2.1 Osnovno pravilo mjesne nadležnosti
 - 2.2.2 Iznimke u odnosu na osnovno pravilo
 - 2.2.2.1 Kada mogu odabrati između suda u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila) i drugog suda?
 - 2.2.2.2 Kada moram odabrati neki drugi sud, a ne onaj u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila)?
 - 2.2.2.3 Mogu li stranke same dodijeliti nadležnost sudu koji inače ne bi bio nadležan?
- 3 Ako je predmet u nadležnosti specijaliziranih sudova, kako doznati kojem se sudu moram obratiti?

1 Moram li tužbu podnijeti redovnom građanskom sudu ili specijaliziranom sudu (npr. sudu za radne sporove)?

Ne primjenjuje se.

2 Ako je predmet u nadležnosti redovnih građanskih sudova (odnosno ako ti sudovi imaju odgovornost za takve predmete), kako doznati kojem sudu treba podnijeti tužbu?

2.1 Postoji li razlika između nižih i viših redovnih građanskih sudova (npr. okružnih sudova kao nižih sudova i regionalnih sudova kao viših sudova), a ako postoji, koji je sud nadležan za moj predmet?

Uvod

S obzirom na posebne značajke belgijskog pravnog sustava, na pitanja 1. i 2.1. moramo odgovoriti zajedno radi jasnoće.

Prvo je potrebno razlikovati između apsolutne nadležnosti (koja se ponekad naziva i stvarnom nadležnošću) i mjesne nadležnosti.

Svaki tužbeni zahtjev ima predmet, a u mnogim slučajevima i novčanu vrijednost. Zakonodavac utvrđuje opseg apsolutne nadležnosti navodeći prirodu i vrijednost tužbenih zahtjeva o kojima sud smije odlučivati.

Apsolutna nadležnost opisana je u ovom informativnom paketu u odgovoru na pitanja 1. i 2.1.

Sudovi nemaju mjesnu nadležnost u cijeloj Belgiji. Država je zakonom podijeljena na područja mjesne nadležnosti (podokruge, okruge itd.). Svaki sud nadležan je samo na svom području. To se naziva mjesnom nadležnošću. Ona je opisana u odgovoru na pitanje 2.2.

Puna nadležnost: prvostupanjski sud (rechtbank van eerste aanleg).

Prvostupanjski sud ima „punu nadležnost“. To znači da prvostupanjski sud, za razliku od drugih sudova, može odlučivati u svim predmetima, uključujući one koji su u nadležnosti drugih sudova.

U skladu s odjeljkom 568. Zakona o sudskom postupku (Gerechtelijk Wetboek) predviđeno je da prvostupanjski sud odlučuje o svim tužbenim zahtjevima, osim onima koji se izravno podnose žalbenom sudu ili Kasacijskom sudu. Prvostupanjski sud stoga ima uvjetnu punu nadležnost. Puna je nadležnost uvjetna jer se tuženik može pozvati na nenadležnost na temelju posebne nadležnosti drugog suda. Prvostupanjski sud ima i niz isključivih nadležnosti. Tom je sudu moguće podnijeti razne tužbe čak i kada je vrijednost potraživanja manja od 2500 EUR, na primjer, u slučaju tužbenih zahtjeva koji se odnose na osobni položaj.

Ostali sudovi.

Popis ostalih sudova nalazi se u nastavku kao i kratak opis njihove apsolutne nadležnosti.

a) Parnični sud (Vrederechter)

U skladu s odjeljkom 590. Zakona o sudskom postupku, parnični sud ima opću nadležnost za sve tužbene zahtjeve čija vrijednost ne premašuje 2500 EUR, osim onih koji su posebno dodijeljeni drugom sudu. Osim te opće nadležnosti, parnični sud ima niz posebnih ovlasti (vidjeti odjeljke 591., 593. i 594. Zakona o sudskom postupku) i isključivih ovlasti (odjeljci 595. i 597. Zakona o sudskom postupku) bez obzira na vrijednost tužbenog zahtjeva. Primjeri tih posebnih ovlasti uključuju sporove povezane s najmom, suvlasništvom, pravom korištenja i plaćanjem uzdržavanja. Parnični sud nadležan je i za izdavanje potvrda i izjava o usvajanju. Hitna izvlaštenja i pečaćenja također su dio isključivih ovlasti parničnog suda.

b) Policijski sud (Politie rechtbank)

U skladu s odjeljkom 601.a Zakona o sudskom postupku policijski sud odlučuje o svim tužbenim zahtjevima za naknadu štete koji proizlaze iz prometne nesreće, bez obzira na iznos. Za to ima isključivu ovlast.

c) Trgovački sud (Rechtbank van koophandel)

U skladu s odjeljkom 573. Zakona o sudskom postupku, trgovački sud odlučuje u prvom stupnju o sporovima između trgovaca koji se odnose na radnje koje se u skladu sa zakonom smatraju trgovačkim radnjama i za koje nisu nadležni parnični sud ili policijski sud.

Osoba koja nije trgovac i koja pokreće postupak protiv trgovca može izabrati hoće li pokrenuti postupak pred trgovačkim sudom, ali trgovac ne može pred trgovačkim sudom pokrenuti postupak protiv osobe koja nije trgovac. Trgovački sud također odlučuje u sporovima koji se odnose na mjenice i zadužnice, a čija vrijednost premašuje 2500 EUR.

Uz te opće ovlasti, trgovački sud također ima niz posebnih i isključivih ovlasti. Posebne su ovlasti navedene u odjeljku 574. Zakona o sudskom postupku. One uključuju, među ostalim, sporove koji se odnose na trgovačko društvo i tužbene zahtjeve koji se odnose na špediciju i kopneni prijevoz. U odjeljku 574. pododjeljku 2. Zakona o sudskom postupku opisana je isključiva nadležnost trgovačkog suda: tužbe i sporovi koji proizlaze izravno iz stečaja i postupaka sudskog preustroja u skladu s odredbama Zakona o stečaju od 8. kolovoza 1997. i Zakona o kontinuitetu poslovanja od 31. siječnja 2009. te o kojima se podaci mogu pronaći u izvanrednom zakonu koji se primjenjuje na sustav stečaja i postupke sudskog preustroja.

d) Radni sud (Arbeidsrechtbank)

Radni sud glavni je izvanredni sud i uglavnom ima posebne ovlasti. Te su ovlasti opisane u odjeljcima 578. i dalje Zakona o sudskom postupku:

- radni sporovi
- sporovi koji se odnose na nesreće na radu i profesionalne bolesti
- sporovi koji se odnose na socijalno osiguranje.

Radni sud ima isključivu nadležnost za primjenu administrativnih sankcija utvrđenih zakonima i propisima iz odjeljaka 578. do 582., zakonom koji se odnosi na administrativne kazne u slučaju povrede nekih društvenih pravila te u vezi sa zahtjevima koji se odnose na programe upravljanja dugom.

e) Predsjednici sudova – prethodni postupci

U odjeljcima 584. do 589 Zakona o sudskom postupku propisano je da su predsjednici sudova (prvostupanjskih, trgovačkih i radnih sudova) nadležni donositi privremene mjere u svim hitnim slučajevima u pitanjima koja su u nadležnosti njihovih sudova. Uvjet je da predmeti moraju biti hitni i da je privremena mjera samo privremena i ne dovodi u pitanje sam predmet. Primjeri su traženje vještačenja, saslušanja svjedoka itd.

f) Ovršni sud (Beslagrechter) (vidjeti odjeljak 1395. Zakona o sudskom postupku)

Svi tužbeni zahtjevi koji se odnose na ovrhe prije donošenja presude, načine ovrhe i intervencije Ureda za potraživanja povezana s uzdržavanjem prema zakonu o osnivanju Ureda za potraživanja od 21. veljače 2003. u okviru Savezne službe za javne financije podnose se ovršnom sudu.

g) Sud za maloljetnike (Jeugdrechtster)

Iako su Zajednice (tj. države članice belgijske savezne države) nadležne za pitanja zaštite mladih, ustrojstvo sudova za maloljetnike i dalje je savezno pitanje koje je uređeno saveznim Zakonom o zaštiti mladih (Federale Wet betreffende de Wet op de Jeugdscherming) od 8. travnja 1965. Sud za maloljetnike dio je prvostupanjskog suda koji se bavi pitanjima zaštite mladih. Sud za maloljetnike nadležan je i za neka građanska pitanja kao što su odobravanje usvajanja, sporovi između roditelja povezani s ostvarivanjem roditeljske skrbi i prava pristupa djetetu itd.

2.2 Mjesna nadležnost (je li sud u gradu A ili gradu B nadležan za moj predmet?)

2.2.1 Osnovno pravilo mjesne nadležnosti

Belgijski pravni sustav djeluje na načelu slobodnog izbora tužitelja. Opće je pravilo propisano u odjeljku 624. Pododjeljku 1. Zakona o sudskom postupku. Tužitelj obično pokreće postupak pred sudom u mjestu boravišta tuženika ili u mjestu boravišta jednog od tuženika.

Što ako je tuženik pravna osoba? Boravištem pravne osobe smatra se njezino sjedište, odnosno upravno sjedište iz kojeg se upravlja poduzećem.

2.2.2 Iznimke u odnosu na osnovno pravilo

Glavni tekst (na lijevoj strani)

Odgovor unesite ovdje. Nemojte mijenjati vrstu i veličinu slova.

2.2.2.1 Kada mogu odabrati između suda u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila) i drugog suda?

Tužitelj u nekim predmetima može izabrati pred kojim će sudom pokrenuti postupak. To je opisano, među ostalim, u odjeljku 624. pododjeljcima 2. i 4. Zakona o sudskom postupku. Osim suda koji se nalazi u mjestu boravišta tuženika ili jednog od tuženika, tužitelj može izabrati:

- sud koji se nalazi u mjestu gdje su nastale obveze, ili jedna od obveza, koje su predmet spora ili gdje te obveze jesu ili su trebale biti izvršene;
- sud u mjestu boravišta izabranom za provođenje postupka;
- sud u mjestu u kojem se sudski izvršitelj osobno obratio tuženiku, ako tuženik ili, ako je to primjenjivo, jedan od tuženika, nema boravište u Belgiji ili u inozemstvu.

U pravnom se sustavu također pretpostavlja da u prethodnim pitanjima mjesnu nadležnost ima predsjednik suda u mjestu u kojem će se izvršavati presuda.

U odnosu na uzdržavanje, u odjeljku 626. Zakona o sudskom postupku propisano je da se tužbe povezane s uzdržavanjem iz odjeljka 591. pododjeljka 7. mogu pokrenuti pred sudom u mjestu boravišta tuženika (to je roditelj koji ima pravo na primanje uzdržavanja).

Međutim, odredbe iz odjeljaka 624. i 626. dopunske su prirode i stranke od njih mogu odstupati. Stranke stoga mogu sklopiti sporazum o nadležnosti za svaki spor, što znači da se spor može pokrenuti samo pred određenim prvostupanjskim sudom.

Međutim, postoje neke iznimke od tog općeg načela slobode izbora.

Na primjer, zakonodavac je utvrdio neke predmete u kojima tužitelj nema mogućnost izbora. Ti su predmeti posebno navedeni u odjeljcima 627. do 629. Zakona o sudskom postupku. Primjeri su sljedeći:

- sporovi koji se odnose na ugovore o radu (odjeljak 627. Pododjeljak 9.): nadležni sud je sud u mjestu u kojem se nalazi rudnik, tvornica, radno mjesto, skladište ili ured i, općenito, u mjestu koje je namijenjeno za rad poduzeća, obavljanje zanimanja ili aktivnosti partnerstva, udruženja ili organizacije;
- u slučaju zahtjeva za razvod ili za zakonsku rastavu na temelju određenih činjenica ili zahtjeva za pretvaranje zakonske rastave u razvod (odjeljak 628. pododjeljak 1.): nadležan je sud u mjestu posljednjeg boravišta bračnog para ili boravišta tuženika.

Međutim, sloboda izbora ni u takvim slučajevima nije potpuno ograničena. U odjeljku 630. Zakona o sudskom postupku propisano je da stranke mogu, na temelju sporazuma, odstupiti od zakonskih odredbi kad nastane spor. Sporazumi sklopljeni prije nastanka spora, međutim, smatraju se ništavima po sili zakona.

2.2.2.2 *Kada moram odabrati neki drugi sud, a ne onaj u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila)?*

U nizu predmeta, koji su posebno opisani u odjeljcima 631. do 633. Zakona o sudskom postupku, isključivu mjesnu nadležnost ima samo jedan sud. Tužitelj stoga nema izbora i nije moguće sklopiti sporazum o nadležnosti prije ili nakon nastanka spora. Ti predmeti uključuju:

- stečaj (odjeljak 631. pododjeljak 1. Zakona o sudskom postupku): trgovački sud koji ima mjesnu nadležnost u mjestu u kojem trgovac ima sjedište na dan objave stečaja ili na dan podnošenja tužbe ili, u slučaju pravne osobe, u mjestu gdje se nalazi registrirano sjedište te pravne osobe. Sekundarni stečaj: trgovački sud koji ima mjesnu nadležnost u mjestu u kojem osoba u stečaju ima mjesto poslovanja. Ako postoji više mjesta poslovanja, nadležan je sud kojem je prvo podnesen zahtjev;
- sudski preustroj (odjeljak 631. pododjeljak 2. Zakona o sudskom postupku): nadležni je trgovački sud onaj koji ima mjesnu nadležnost u mjestu u kojem dužnik ima glavni poslovni nastan na dan podnošenja zahtjeva ili gdje predmetna pravna osoba ima registrirano sjedište;
- sporove koji se odnose na primjenu Poreznog zakona (odjeljak 632.): mjesnu nadležnost ima sud u mjestu sjedišta Žalbenog suda u kojem se nalazi ured koji ubire ili bi trebao ubirati porez ili, ako se spor ne odnosi na naplatu poreza, u mjestu gdje se nalazi Porezna i Carinska uprava koja je donijela spornu odluku. Međutim, ako se ti postupci vode na njemačkom jeziku, isključivu nadležnost ima prvostupanjski sud;
- tužbe koje se odnose na ovrhu prije donošenja presude i način ovrhe (odjeljak 633.): nadležan je sud u mjestu ovrhe, osim ako zakonom nije predviđeno drugačije. U slučaju ovrhe treće strane, nadležan je sud u mjestu boravišta dužnika koji je predmet ovrhe. Ako je boravište ovršenika u inozemstvu ili nije poznato, nadležan je sud u mjestu izvršenja ovrhe (vidjeti isto: članak 22. stavak 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima).

2.2.2.3 *Mogu li stranke same dodijeliti nadležnost sudu koji inače ne bi bio nadležan?*

Kao što je već navedeno, odredbe u odjeljcima 624. i 626. dopunske su prirode i strankama je dopušteno od njih odstupiti. Stranke stoga mogu sklopiti sporazum o nadležnosti za svaki spor, što znači da se spor može pokrenuti samo pred određenim prvostupanjskim sudom.

U slučajevima u odjeljcima 627. do 629. Zakona o sudskom postupku, nije moguće sklapati sporazume o nadležnosti prije nastanka spora. Međutim, iz odjeljka 630. može se zaključiti da su takvi sporazumi dopušteni nakon nastanka spora.

U slučajevima opisanim u odjeljcima 631. do 633. Zakona o sudskom postupku, nije dopušteno sklapati sporazume o nadležnosti.

3 Ako je predmet u nadležnosti specijaliziranih sudova, kako doznati kojem se sudu moram obratiti?

Odgovor na to pitanje nalazi se u odgovoru na pitanja 1. i 2.

Poveznice

Odgovarajući odjeljci Zakona o sudskom postupku: [Savezna javna pravosudna služba](#)

- kliknite „Pročišćeno zakonodavstvo”
- pod „Vrsta prava” odaberite „Zakon o sudskom postupku”
- za „riječ(i)” unesite: „624”
- kliknite „Preuzmi”
- kliknite „Popis”

* kliknite „Pravosuđe od A do Z”

* odaberite „Sudovi: nadležnost”

Pomoć pri pronalaženju mjesno nadležnog suda: Savezna javna pravosudna služba

- kliknite „Mjesna nadležnost”.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 06/11/2015